

"Takva" ile "ubudiyet" kavramlarını ve aralarındaki farkı izah eder misiniz?

Ubudiyet: Salih amel ve takvayı birlikte ihtiva eder. Takva adına atılan her adım, ibadet hanesine kaydedilir. Ancak yine ubudiyet ve takvayı tanımlamak gerekirse;

Ubudiyet: Dokuzuncu Söz'de şöyle izah edilmektedir:

"Dergâh-ı İlahîde abd, kendi kusurunu ve acz ve fakrını görsün ve buna mukabil itaat ve istiğfar etsin. Hem onun kemal-i kudretinin karşısında kendi zaafını ve mahlukatın aczini görmeye kudret-i Samedaniyenin azamet-i âsârına karşı istihsan etsin.

"Hem kendi ihtiyacını ve bütün mahlukatın fakr u ihtiyacatını sual ve dua lisanıyla izhar etsin. Hem Rabbın ihسان ve in'amatını, şükür ve sena ile ilân etsin."(1)

Takva ise: *Menhiyattan ve günahlardan içtinab etmektir.* Yani, Allah'ın yasakladığı şeylerden, yine Allah yasakladığı için kaçınmaktır. Başka sebeplerden dolayı; mesela içkiden, sarhoş edici olduğu için kaçınmak takva sayılmaz.

Ubudiyet va takva arasındaki bir diğer incelik ise şudur:

"Evet ibadet iki kısımdır: Bir kısmı müsbet, diğeri menfî. Müsbet kısmı malûmdur. Menfî kısmı ise, hastalıklar ve musibetlerle musibettede za'fını ve aczini hissedip Rabb-ı Rahîmine ilticakârane teveccüh edip, onu düşünüp, ona yalvarıp hâlis bir ubudiyet yapar. Asıl musibet ve muzır musibet, dine gelen musibettir."

İşte bu cümleler, takvayı, ubudiyetin menfi kısmından olan manevi musibetlerden Allah'a sığınmak şeklinde ortaya koymaktadır.

Böylelikle takva ubudiyetten farklı değil bilakis onun bir cüz'ü olmuş olur.

İbadet ile takva arasındaki ilişkiyi, insan ve toplumdaki yansımalarıyla izah eden ve Kastamonu Lahikası'nda geçen bir mektubu orijinal şekliyle aşağıya alalım:

"Aziz, siddık kardeşlerim;

"Bugünlerde, Kur'an-ı Hakimin nazarında, imandan sonra en ziyade esas tutulan takvâ ve amel-i salih esaslarını düşündüm. *Takvâ*, menhiyattan ve günahlardan içtinab etmek ve *amel-i salih*, emir dairesinde hareket ve hayrat kazanmaktır. Her zaman def-i şer, celb-i nef'a râcih olmakla beraber, bu tahribat ve sefahet ve câzibedar hevesat zamanında bu takvâ olan def-i mefasid ve terk-i kebair üssü'l-esas olup büyük bir rüçhaniyet kesb etmiş. Bu zamanda tahribat ve menfî cereyan dehşetlendiği için, takvâ bu tahribata karşı en büyük esastır. Farzlarını yapan, kebireleri işlemeyen, kurtulur. Böyle kebair-i azime içinde amel-i salihin ihlasla muvaffakiyeti pek azdır."

"Hem, az bir amel-i salih, bu ağır şerait içinde çok hükmündedir. "

"Hem, takva içinde bir nevi amel-i salih var. Çünkü, bir haramın terki vaciptir. Bir vacibi işlemek, çok sünnetlere mukabil sevabı var. Takvâ, böyle zamanlarda, binler günahın tehâcümünde bir tek içtinab, az bir amelle, yüzer günah terkinde, yüzer vacip işlenmiş oluyor. Bu ehemmiyetli nokta, niyetle, takvâ namıyla ve gûnahtan kaçınmak kastıyla menfî ibadetten gelen ehemmiyetli âmâl-i salihadır."

"Risale-i Nur şakirtlerinin, bu zamanda en mühim vazifeleri, tahribata ve günahlara karşı takvâyı esas tutup davranmak gerektir. Madem her dakikada, şimdiki tarz-ı hayat-ı içtiamiyede yüz günah insana karşı geliyor; elbette takvayla ve niyet-i içtinabla yüzer amel-i sâlih işlenmiş hükmündedir. Malûmdur ki, bir adamın bir günde harap ettiği bir sarayı, yirmi adam, yirmi günde yapamaz ve bir adamın tahribatına karşı yirmi adam çalışmak lazım gelirken; şimdi, binler tahribatçıya mukabil, Risale-i Nur gibi bir tamircinin bu derece mukavemeti ve tesirâtı pek harikadır. Eğer bu iki mütekebil kuvvetler bir seviyede olsaydı, onun tamirinde mucizevâri muvaffakiyet ve fütuhat görülecekti."

"*Ezcümle*: Hayat-ı içtimaiyeyi idâre eden en mühim esas olan hürmet ve merhamet gayet sarsılmış. Bazı yerlerde, gayet elîm ve biçare ihtiyarlar, peder ve valideler hakkında dehşetli neticeler veriyor."

"Cenab-ı Hakka şükür ki, Risale-i Nur, bu müthiş tahribata karşı girdiği yerlerde mukavemet ediyor, tamir ediyor. Sedd-i Zülkarneynin tahribiyle Ye'cüc ve Me'cücülerin dünyayı fesada vermesi gibi, şariat-ı Muhammediye (a.s.m.) olan sedd-i Kur'ani'nin tezelsülüyle ve Ye'cüc ve Me'cücden daha müthiş olarak ahlâkta ve hayatta zulmetli bir anarşilik ve zulümlü bir dinsizlik fesada ve ifsada başlıyor."

"Risale-i Nur'un şakirtleri, böyle bir hadisede manevi mücahedeleri, inşaallah zaman-ı Sahâbedeki gibi, az amelle, pek büyük sevap ve âmâl-i sâlihaya medar olur."

"Aziz kardeşlerim,"

"İşte böyle bir zamanda, bu dehşetli hadisata karşı, ihlas kuvvetinden sonra bizim en büyük kuvvetimiz, iştirâk-i âmâl-i uhrevî düsturuyla birbirimize kalemlerle, herbirinin âmâl-i salihâ defterine hasenat yazdırdıkları gibi; lisanlarıyla, herbirinin takvâ kalesine ve siperine kuvvet ve imdat göndermektir. Ve bilhassa fırtınalı tehacüme hedef olan bu fakir ve aciz kardeşinize, bu mübarek şuhur-u selâse ve eyyâm-ı meşhurede yardıma koşmak, sizin gibi kahraman ve vefadar ve şefkatkârların şe'nidir. Bütün ruhumla bu imdad-ı maneviyi sizden rica ediyorum. Ve ben dahi, imân ve sadakat şartıyla, Risale-i Nur talebelerini bütün dualarıma ve manevi kazançlarıma, yirmi dört saatte, iştirak-i âmâl-i uhreviye düsturuyla, bazan yüz defadan ziyade '*Risale-i Nur talebeleri*' ünvanıyla hissedar ediyorum."⁽²⁾

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Dokuzuncu Söz.](#)

(2) bk. [Kastamonu Lahikası, \(103. Mektup\)](#)